Олександр Пушкін

# Була пора: наш празник молодий...

Перекладач: Микола Бажан

Була пора: наш празник молодий
Сіяв, шумів, трояндами квітчався,
І дзенькіт чаш у звук пісень вплітався,
І здружено сидів наш гурт тісний.
Тоді, в душі невігласи недбайні,
Жили простіш і легше ми усі,
Пили за наші сподівання сяйні,
За молодість в її ясній красі.

Тепер не те: гульливий празник наш
За роки ці, як ми, відбіснувався,
Він споважнів, ущухнув, загадався,
Став тихший брязк його бенкетних чаш.
В нас бесіда не так грайливо ллється,
Смутніше ми і ширше сидимо,
Рідкіше сміх поміж пісень несеться,
Частіше ми, зітхнувши, мовчимо.

На все пора: вже двадцять п'ятий раз
Святкуєм день ліцею заповітний.
Минає час, невпинний, непомітний,—
Як він змінив усіх присутніх нас!
Ні, не дарма вже чверть століття лине!
Не ремствуйте: скоритись долі слід.
Чи може змін не звідати людина,
Коли навкруг змінюється весь світ?

Згадаємо ж, о друзі,— від пори,
Коли усіх нас долі поєднали,

Скількох подій ми свідками бували!
Мов іграшки затаєної гри,
Металися збентежені народи,
І зводились, і падали царі,
І кров людей то слави, то свободи,
То гордості вкривала вівтарі.

Згадайте ви: коли створивсь ліцей,
Як цар для нас відкрив чертог царицин,
І ми прийшли. І нас зустрів Куницин,
Вітаючи між царственних гостей.
Ще спав борвій дванадцятого року.
Наполеон тоді ще не спізнав
Великого народу міць глибоку,—
Він ще вагавсь, погрожував і кляв.

Згадайте ви: текла за раттю рать,
І ми братів найстарших проводжали
І в дім наук з досадою вертали,
Бо заздрили тим людям, що вмирать
Ішли повз нас... Звелась народна сила,
Затисла Русь бундючних ворогів,
І заграва московська освітила
Сніги, вготовані для їх полків.

Згадайте ви, як наш Агамемнон1,
Узявши в бран Париж, до нас примчався.
Як радо він людьми тоді вславлявся!
В якій красі ступив тоді на трон
Народів друг, захисник їх свободи!
Згадайте ви, як оживились знов
Оці сади, оці живлющі води,
Де славний свій спочинок він знайшов.

Нема його,— і Русь він залишив,
Піднесену над всесвітом здумілим.
На скелі десь вигнанцем помарнілим
Наполеон своє життя кінчив.
І цар новий, суворий і хоробрий,
На рубежі Європи владно став,
І хмари знов позастеляли обрій.
І ураган їх...

---

1 Агамемнон — старогрецький цар — воєначальник.
Тут його ім'ям поет називає царя Олександра І.